

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De sententia & re iudicata. Consilium CLXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

confer, Reum iusto titulo horum bonorum possessionem adeptum fuisse, bonaque fide illa per sedecim ferè annos possedisse; tunc autem ita constitutum sit, ut bona fidei possessor de perceptis & consumptis fructibus, nisi post litem contestatam non teneatur, l. bona fide De acquir. rer. dom. §. si quis à non domino Insi. De rer. divis. l. Qui scit §. 1. De usur. Sic quod si pleno ordinarièque iudicio causa hæc acta fuisset, nulla ratione potuisset tam exorbitans fructuum restitutio in condemnatione poni. Ideoque vel propter hanc solam exorbitantem iniquitatem, quæ primo conspectu elucet, & dissimulari non potest, nulla ratione sustineri potest dicta sententia, multoque minus ad illius executionem procedi; præsertim in hoc articulo, in quo de expensarum & fructuum perperam adjudicatorum restitutione agitur. † Licet enim contumacia penam mereatur, & contumacem pro confesso interdum haberi faciat; non debet tamen huiusmodi penæ aut fictæ confessionis effectus excedere fines & limites veritatis; hoc est non debet esse major condemnatio ex ficta confessione, quam futura esset, si in iudicio Reus minimè contumax vel probationibus, vel propria confessione convictus esset, phil. Cornueus cons. 55. Reperio n. 25. vol. 2. Atque ita quemadmodum plenis probationibus pro parte agente de dominio ac bono iure Adriani in his bonis allatis, causaque ordinariè peracta, Reus propter titulum & bonam fidem non potuisset condemnari ad fructus retro præteriti temporis; ita quoque nulla ratio patitur, ut nullis probationibus pro parte agente factis, sed fictione juris Reo ob assertam contumaciam pro confesso habito, idem Reus ad ejusdem temporis fructuum restitutionem condemnari potuerit.

Cujus quidem iniquitatis modus augetur ex eo, quod prolato & exhibito instrumento donationis divi Caroli Quinti Imp. quâ motu proprio, & ex causa remunerationis, habitâ deliberatione cum his, qui Domano & Finantia suæ præerant, hæc bona controversa Reo donavit, satis constiterit adversus Reum nullam omnino esse actionem ad repetendû hæc bona. * Principis enim huiusmodi alienatio privilegiata est, & intra quadriennium tantum (quod tempore institutæ hujus actionis amplius quàm ter lapsum erat) permittit actionem pretij nomine proponi, non adversus donatarium, sed fiscum, l. Bene à Zenone C. de quadrienn. præscript. Sic quod Principalis donationis reverentia Iudices continere merito debuissent & à præcipiti huiusmodi sententiâ retrahere.

Relinquitur ergo ex his causis, alijsque, quas Reus per duas scripturas latius deduxit, nulla ratione imperandam esse ex tam evidenter nulla sententia fructuum restitutionem: sed vel prorsus abstinendum à quacumque fructuum condemnatione, propter sententiæ sic intellectæ nullitatem; vel saltem huiusmodi sententiam moderatiore intellectu sic interpretandam, ut contineat tantum fructuum post litem motam perceptorum restitutionem; huiusmodi enim interpretationem verba sententiæ sine distortionem admittunt. Neque est, quod hujus vel reiectionis vel moderationis occasionem ac po-

Conf. Wamelf. Tom. I.

testatem impedire possit Actoris allegatio, quali consuetudo loci non patiat de eadem re sæpius judicari: * nam & hoc iure communi constitutum est, prodiat exceptione rei judicata, l. singulis de except. re iud. & constituta posterioris sententiæ nullitate, si sententia contra sententiam feratur, l. 1. C. Quando provoc. non est necesse; sed id ita intelligendum est, si prior sententia per se notoriè nulla non est, sed effectum rei judicatæ habet: alioquin illius nullitas repetitionem actionis non impedit, multoque minus defensionem & actionis oppugnationem, sive principaliter sive incidenter de nullitate agatur, Bart. & alij in d. l. 1. Et cum Actor novam hanc actionem instituerit coram alio Iudice, de seipso queri debet, cur novæ sententiæ ferendæ occasionem dederit, c. Inter monasterium & ibi gloss. de sent. & re iudic. cum potuisset viâ executivâ à prioribus Iudicibus hanc fructuum restitutionem petiisse, quamvis haud major eum fructu. † Nullitas enim sententiæ coram eodem etiam Iudice qui nullitatem admisit proponi potest quodcumque, Bart. & alij in d. l. 1. n. 15; hoc est etiam in petita sententiæ executione.

De sententia & re judicata.

S V M M A R I U M.

- Executionem sententiæ an tertius impediatur.
1. Executionem sententiæ non remoratur.
2. Sententiâ ob contumaciam latâ tertius an executionem impediatur?
3. Circa in alterius territorio facta quando valeat.
4. Executor meus nullam exceptionem admittit.
5. Prosestatio sine causa nulla est.

CONSILIUM CLXVI.

SERIVS & sine fructu executioni rei judicatæ, quam impetravit Generosus Dominus Hermannus Comes in Nieuwaer sese objicit Valenus van Gelre. † Ipsi enim quicumque per executionem sententiæ adversus alium latæ præjudicium aliquod patitur, si incontinenti de jure suo doceat, obijcere se possit executioni; frustra tamen se objicit, qui ante sententiam scivit causam & litem tractari inter victorem & victum, & juri sibi competere non ignoravit, c. Veniens 2. De rescrib. & ibi panor. Felin. in cap. præterea de rescrib. cogen. l. à Divo §. si super rebus de re iud. nec pro suo interesse comparuit, l. 1. à quo de rei vind. relin. in d. c. Veniens. 2. nu. 10. Boer. decis. 79. p. 1. præsertim ubi ipsa sententia tertio præjudicat ratione scientiæ, ob quam non audiretur appellans; quod evenit, si quoque citatus fuit qui postea executioni sese opponit, Boerius d. decis. 79. Cum itaque ex actis causæ constet per relationem nuntij (cui in actibus suum officium concernentibus credi & stari debet, Bart. & alij in l. Theopompus De dote prælegata.) non tantum Theodoricum Valeni Fratrem, sed ipsum quoque Valenum citatum fuisse, & contumaciter non comparuisse; nihil est unde opponendi post rem judicatam desumi possit occasio vel potestas; cum etiam contra eum lata dici possit sententia. A primo namque litis exordio continuo ductu in contumaciam utriusque processum est, & sententia obtenta. †

C c 3

Ita

Ita ut ea consideratione nihil obstat eorum opinio, *Lud. nom. consil. 329. Matheplanus sing. 26. Hippol. de Marfil. sing. 4.* qui existimant liberiores esse potestatem se opponendi executioni, si sententia contra victum non presentem sed contumaciter absentem lata sit; cum in eodem luto contumacia & in eadem causa habeat Valenus; cui ob contumaciam ut appellandi, *l. propterandum §. fin. autem c. de iud. c. personas De appel.* ita quoque executionem impediendi nulla est potestas.

3 Et quod vitium nullitatis Valenus citationi obijcit, ex eo capite, quod extra territorium facta sit, non impetrata licentia Iudicis loci, ubi facta fuit citatio, nihil conturbat. Nam eodem loco, *l. 1. §. praesides De requir. reis, ex quo Valenus auctoritate Bartoli nititur, aperte tradit Bartolus, ibid. nu. 3. & sequitur Iason, & alij in l. fin. v. De iurisd. om. iud. legitimam & validam esse citationem in alieno territorio factam, si territorium citantis, & in quo fit citatio, uni superiori mediate vel immediate subiaceat. Cui consonat quod dicit Bald. in l. pen. n. 34. post medium c. de except. res iud. & in l. fin. n. 3. De iurisd. om. iud. quod huiusmodi citationis potestas non referatur ad territorium, in quo fit, sed ad locum, ad quem fit citatio, qui si idoneus sit, legitimat citationem. Cum ergo uterque locus, unde & in quo facta est citatio, sublit eidem iudici, legitima & valida reputari debet hac citatio. Cum alioqui etiam Cynus, Baldus, & alij plurimi, *d. l. fin. nu. 5.* in ea sint sententia, quod generaliter extra territorium per nuntium seu viatorem citatio verbalis, quae nullam executionem in rebus vel persona habet adjunctam, per literas fieri possit; quia scilicet citatio, quatenus a nuntio seu viatore explicatur, non est actus judicialis, sed est tantum intimatio quadam, *Bald. in d. l. fin. nu. 5.* Quod in proposito casu tanto potentius obtinere debet, ob id, quod paulo ante dictum sit, scientiam sufficere ut removeatur tertij oppositio adversus executionem.*

4 Hoc quoque ad avertendam Valeni oppositionem plurimum facit, quod non perinde libera sit potestas obijciendi se executioni coram executore, cui vel per imperium seu iussum, vel impetrationem subsidij a iudice, qui sententiam tulit, data est potestas exequendi. Nam coram mero executore, qui nullam cognitionem eo respectu habet, non possunt proponi aut admitti exceptiones, *Bart. & alij in d. l. a divo rio in princ. & in c. Pastoralis §. quia vero De off. deleg. ut merito tertij oppositio sit reiicienda, & ad iudicem eo etiam casu, quo in suo genere admissibilis esset, qui sententiam tulit, remittenda, *Glos. panor. & alij in d. §. quia vero. De quo in presenti nihil dubitandum, ob id, quod cum longo loci intervallo locus oppositionis distet a loco cognitionis seu latae sententiae.**

Sed & illud novissime praetermittendum non est, neque ante executionem, neque in ipsa executione factam esse aliquam pro parte Valeni oppositionem, ut ex actis & instrumento executionis ac executoris relatione constat. * Neque quicquam facit, quod in ipsa executione Valenus protestatus fuerit, quod huiusmodi executio ei non deberet praepiudicare: nam ea protestatio non

est oppositio, & per se inefficax omnino est; nuda enim est ab omni causa. Ut autem protestanti prosit, protestatio, & impediatur progressum rei seu negotij, cui protestatio opponitur, necessum est quod protestans causam protestationis alleget, alioqui, ut dicit Baldus, *in l. fin. nu. 24. c. de edicto divi adriam tollen.* inanis est, sicut petitio, quae sine causa fit, *l. 1. c. de praedyscurial. lib. 10. Bald. addit. ad spec. in tit. de testam. vers. sed plane heres.* Proinde quia executio plenarie facta est, nulla interposita Valeni oppositio, & per eam executionem iuste nunc possidet generosus Dominus Comes, *l. iussu l. Pomponius §. qui iussu & ibi Doff. de acquir. poss. imò per eam officio suo functus est iudex & imploratum juris remedium seu subsidium impertivit; nulla est causa, cur vel executio retractetur, vel nova cognitio introducat.*

De Appellationibus.

S Y M M A R I U M.

Appellatio quando interponenda.

1. Nullitas & articulus gravaminis simul & semel decidendi possunt.
2. Appellatio coram Iudice interponenda.
3. Appellans in absentia Iudicis quid facere debeat.
4. Appellandi tempus quando incipiat currere.
5. Appellans in ultimo momento decedij horam exprimere debet.
6. Rescriptum partim veram partim falsam narrationem continens pro parte valet.
7. Index delegatus intra annum tantum potest exequi sententiam.
8. Excommunicatio Iudicis incompetenti nulla est.
9. Excommunicatio sine monitione previa est ipso iure nulla.
10. Appellatione deserti exinguitur iurisdicchio Iudicis delegati, ac remittenda partes ad Iudicem a quo.

CONSILIUM CLXVII.

BI MEMBRIS est conclusio, quae facta est pro parte Domini Engelberti Hemstede appellati, in causa appellationis, quam Matthias Mulempedderé à decreto D. Decani Beate Mariae Traiectensis se interposuisse dicit: nam altera ad nullitatis, altera ad iniustitiae, quae appellatio dicti appellantis laborare dicitur, declarationem tendit. * Simul autem in unica conclusione saltem per alternationem seu subordinationem conjungi potuisse dubium non est: quemadmodum etiam de nullitate, & gravamine seu iniustitate sententiae latae simul & semel dici potest, *Glos. l. 3. c. Quando provoc. non est neces. & ibi Bart. & alij, Alex. cons. 59. Viso titulo nu. 9. vol. 4.* Et sanè utriusque usus in hac causa evidenter incidit. Nam quod attinet ad nullitatem appellationis, virtute ejus hanc instantiam perdurare & constare putat Matthias, apertissime demonstratur, appellationem, virtute cuius putat hanc causam esse devolutam ad Sedem Apostolicam, & ex commissione Apostolica coram vobis Reverendo Domino Abbate Vlierbacensi introductam, esse prorsus nullam. Siquidem ex ipso, quo ad fidem faciendam de sua appellatione in hac causa utitur instrumento, evidenter constat, eundem Mat-

thiam